

E. U. de Enfermería (Povisa)

ORGANIZACIÓN ACADÉMICA

(*)

En lo que respecta al desarrollo de dicho Plan, el objetivo primordial de la escuela es formar profesionales ENFERMEROS.

ENFERMERÍA es hoy en día una disciplina compleja del área de salud, con un gran impacto social que constantemente aumenta sus funciones para satisfacer las necesidades que impone el cuidado de la salud en un mundo en cambio, siendo además un elemento esencial en la planificación comunitaria de los servicios de salud.

Así pues la profesión ENFERMERA abarca los cuidados, autónomos y en colaboración, que se prestan a las personas de todas las edades, familias, grupos y comunidades, enfermos o sanos, en todos los contextos, e incluye la promoción de la salud, la prevención de la enfermedad, y los cuidados de los enfermos, discapacitados, y personas moribundas.

Funciones esenciales de la enfermería son la defensa, el fomento de un entorno seguro, la investigación, la participación en la política de salud y en la gestión de los pacientes y los sistemas de salud, y la formación.

Siendo aun una ciencia joven cuenta con principios propios, pero al ser una profesión vinculante exige que se nutra de otros conocimientos alcanzados por las ciencias medicas, a su vez sustentadas por los avances en biología, sociología y psicología.

Esto aporta a nuestra profesión una sólida formación teórico-práctica en sus CUATRO FUNCIONES : ASISTENCIAL, DOCENTE, GESTORA E INVESTIGADORA que permite al terminar los estudios de Grado desempeñar de forma altamente cualificada la profesión y trabajar en colaboración con otros profesionales de la salud para conseguir objetivos comunes. Y para llegar a esta meta, la formación del alumno se apoya en tres pilares fundamentales:

- □ El desarrollo de clases teórico-prácticas enfocadas a la resolución de problemas.
- □ El fomento de la aplicación práctica de los conceptos teóricos.
- □ Evaluación continuada del alumno por medio de tutorías.

El profesorado está formado en su mayor parte por especialistas en cada una de las materias que se imparten.

Dentro de la filosofía de la Escuela tienen un apartado importante las relaciones internacionales; el intercambio de estudiantes y profesores a través del Programa Sócrates-Erasmus dentro del ámbito europeo.

Esto permite que tanto profesores como alumnos tengan una visión más amplia de la profesión y su desarrollo en otros países, lo que adquiere una especial relevancia en una época donde los cambios tanto sociales como profesionales se suceden con gran rapidez, y en la que las posibilidades de trabajo se han ampliado al ámbito europeo.

El título de Graduado en Enfermería es válido en toda España y con los efectos legales que los convenios internacionales otorgan para otros países.

ORGANIZACIÓN CURSOS ACADÉMICOS

El plan de estudios de Grado tiene 240 CRÉDITOS ECTS distribuidos según tabla:

TIPO CREDITOS A CURSAR POR EL ALUMNO/A: OFERTA DEL CENTRO

Formación básica (FB) 60

Obligatorios 78

Optativos 12/ 24

Prácticas externas 78

TFG (Trabajo fin de grado) 12

TOTAL 240

DISTRIBUCIÓN MATERIAS CURSO/SEMESTRE :

MÓDULO	MATERIA	ASIGNATURA	ECTS	CARÁCTER (OBLIGATORIA/OPTATIVA)	CUATRIMESTRE	CURSO
MÓDULO FORMACIÓN BÁSICA COMÚN	ANATOMIA HUMANA	ANATOMIA HUMANA	9	OBLIGATORIA	1º	1º
	PSICOLOGIA	PSICOLOGIA	9	OBLIGATORIA	1º	1º
	BIOQUIMICA	BIOQUIMICA	6	OBLIGATORIA	1º	1º
	FISIOLOGIA	FISIOLOGIA	9	OBLIGATORIA	2º	1º
	ESTADISTICA	ESTADISTICA	6	OBLIGATORIA	2º	1º
	IDIOMA MODERNO	INGLES TÉCNICO	6	OBLIGATORIA	2º	1º
		INTRODUCCION A LA ENFERMERIA CLÍNICA	6	OBLIGATORIA	1º	2º
MÓDULO CIENCIAS DE LA ENFERMERÍA	ENFERMERÍA COMUNITARIA	ENFERMARÍA COMUNITARIA I	6	OBLIGATORIA	1º	1º
		ENFERMARÍA COMUNITARIA II	9		2º	2º
		FUNDAMENTOS DE ENFERMARÍA	9	OBLIGATORIA	2º	1º
	ENFERMERÍA CLÍNICA	ENFERMARÍA CLÍNICA I	9	OBLIGATORIA	1º	2º
		ENFERMARÍA CLÍNICA II	6		2º	2º
		ENFERMARÍA CLÍNICA III	6		1º	3º
		ÉTICA Y LEGISLACIÓN	6	OBLIGATORIA	1º	2º
		GESTIÓN DE ENFERMERÍA	6	OBLIGATORIA	2º	2º
		ENFERMERÍA MATERNO INFANTIL	9	OBLIGATORIA	1º	3º
		ENFERMERÍA GERIÁTRICA Y CUIDADOS PALIATIVOS	6	OBLIGATORIA	2º	3º
		ENFERMERÍA DE SALUD MENTAL	6	OBLIGATORIA	2º	3º
MÓDULO PRÁCTICAS TUTELADAS Y TRABAJO FIN DE GRADO	PRÁCTICAS CLÍNICAS	PRÁCTICAS CLÍNICAS I	9	OBLIGATORIA	2º	2º
		PRÁCTICAS CLÍNICAS II	15	OBLIGATORIA	1º	3º
		PRÁCTICAS CLÍNICAS III	18	OBLIGATORIA	2º	3º
		PRÁCTICAS CLÍNICAS IV	18	OBLIGATORIA	1º	4º
		PRÁCTICAS CLÍNICAS V	18	OBLIGATORIA	2º	3º
		TRABAJO FIN DE GRADO	12	OBLIGATORIA	1º Y 2º	4º
MÓDULO MATERIAS OPTATIVAS	POVISA	ENFERMERÍA DE URGENCIAS Y CUIDADOS CRÍTICOS	6	OPTATIVA	1º	4º
		INTRODUCCIÓN A LA ENFERMERÍA AVANZADA	6	OPTATIVA	1º	4º
		ANTROPOLOGÍA DE LA SALUD	6	OPTATIVA	1º	4º
		ATENCIÓN DE ENFERMERÍA EN EMERGENCIAS Y CATÁSTROFES	6	OPTATIVA	1º	4º

Las materias son cuatrimestrales finales.

El calendario de exámenes , los horarios y las guías docentes de las asignaturas de cada curso, se rigen según normativa de la Universidad de Vigo en ellas podeis ver :

- ☐ Competencias de la materia
- ☐ Programa materia
- ☐ Planificación docente
- ☐ Metodología docente
- ☐ Tipos evaluación
- ☐ Bibliografía

PERSONAL DOCENTE

(*)PERSONAL ACADÉMICO GENERAL E.U.ENFERMERÍA POVISA:

Será requisito ineludible para ser profesor/a de la Escuela tener la titulación requerida por la legislación vigente y obtener la

"**VENIA DOCENDI**" de la Universidad de Vigo para la materia o disciplina que vaya a desarrollar.

La "**VENIA DOCENDI**" será solicitada por la Escuela con carácter previo a la formalización de cualquier contrato de profesorado; tendrá el carácter de permanente, salvo revisión realizada a propuesta del Delegado de la Universidad.

La "**VENIA DOCENDI**" será otorgada por el Rector a petición de los respectivos centros adscritos y después del informe del delegado de la Universidad.

La "**VENIA DOCENDI**" constituye un requisito explícito por parte de la Universidad de Vigo de que cada profesorado de un centro adscrito cumple con los requisitos exigidos para la docencia en el centro y facultan, al mismo tiempo, para firmar las actas oficiales de calificación de los estudiantes.

El profesorado que no posea "**VENIA DOCENDI**" no podrá formar parte del cuadro de personal docente ni ejercer la docencia en un centro adscrito a la Universidad de Vigo.

La selección del personal docente e investigador de los centros adscritos se llevará a cabo respetando los principios de igualdad, mérito y capacidad de acuerdo con lo establecido en la legislación vigente.

El nombramiento y contratación del personal docente e investigador de los antedichos centros le corresponden al titular de los mismos, una vez que los candidatos propuestos soliciten de la Universidad de Vigo la "**VENIA DOCENDI**" correspondiente.

CUADRO GENERAL DEL PROFESORADO SEGÚN CATEGORÍA ACADÉMICA, SU VINCULACIÓN CON LA UNIVERSIDAD Y SU DEDICACIÓN AL TÍTULO.

CATEGORÍA ACADÉMICA	Nº	VINCULACIÓN CON LA UNIVERSIDAD	DEDICACIÓN AL TÍTULO	
			Total	Parcial
Doctor/a	11	Venia docendi	5	6
Licenciados/as general	5	Venia docendi	4	1
Graduados/as en enfermería	11	Venia docendi	5	6
Licenciados/as especialistas	11	Venia docendi	4	7
Diplomados/as y graduados/as enfermeros/as especialistas	2	Venia docendi		2
Diplomados/as enfermería	1	Venia docendi	1	

PORCENTAJE DE PROFESORADO CON EL TÍTULO DE DOCTOR.

	FRECUENCIA	PORCENTAJE
DOCTORES	11	26,8%
NO DOCTORES	30	73,2%

TOTAL	41	100%
--------------	-----------	-------------

DISTRIBUCIÓN DE PROFESORADO POR DEDICACIÓN AL TÍTULO.

	FRECUENCIA	PORCENTAJE
PROFESORES CON DEDICACIÓN A TIEMPO COMPLETO	8	25%
Otros (externos)	24	75%
TOTAL		100%

DISTRIBUCIÓN DEL PROFESORADO POR EXPERIENCIA DOCENTE.

	FRECUENCIA	PORCENTAJE
MENOS DE 5 AÑOS	12	29,27%
ENTRE 5 Y 10 AÑOS	11	26,83%
MÁS DE 10 AÑOS	18	43,90%
TOTAL	41	100%

DISTRIBUCIÓN DEL PROFESORADO POR EXPERIENCIA INVESTIGADORA.

	FRECUENCIA	PORCENTAJE
MENOS DE 5 AÑOS	10	24,40%
ENTRE 5 Y 10 AÑOS	7	17,06%
MÁS DE 10 AÑOS	10	24,40%
NS/NC	14	34,14%
TOTAL	41	100%

DISTRIBUCIÓN DEL PROFESORADO POR EXPERIENCIA PROFESIONAL DIFERENTE A LA ACADÉMICA O

INVESTIGADORA.

	FRECUENCIA	PORCENTAJE
MENOS DE 5 AÑOS	10	24,39%
ENTRE 5 Y 10 AÑOS	11	26,82%
MÁS DE 10 AÑOS	13	31,07%
NS/NC		
TOTAL	34	82,28%

La figura de coordinador/a de curso, asegura la adecuada coordinación docente en el proceso de programación de la evaluación continuada de las materias en cada curso académico a través de reuniones de seguimiento y coordinación.

Esas reuniones de curso, arrancarán con una inicial, previa al comienzo de curso, en la que el coordinador planteará un calendario de actividades cuyo fin último es que no se produzcan solapamientos entre las distintas actividades que se proponen en las distintas guías docentes. Adicionalmente, esas reuniones iniciales servirán también para corregir la tendencia a incluir un excesivo número de actividades.

Se busca, por tanto, que la evaluación continuada se materialice en una distribución equilibrada de tareas a lo largo de todo el curso académico, apoyada en una programación racional de las materias. Para lograrlo, se dispondrán con cierta periodicidad reuniones de seguimiento y el coordinador del curso emitirá informes de seguimiento, destinados a mantener informados al Profesorado y Dirección sobre incidencias y eventos relevantes. Al finalizar el curso se celebrará una última reunión destinada a hacer balance y destacar posibles problemáticas a resolver para el siguiente curso.

RELACIÓN DE COORDINADORES CURSO ACADÉMICO:

Coordinador **1º** Curso:

Vicente Suárez González

Coordinador **2º** Curso:

Esperanza Mª Giraldez Miranda

Coordinador **3º** Curso:

Alicia Muiños Álvarez

Coordinador **4º** Curso:

Alfonso Eduardo Maldonado Arroyo

Además, existen las figuras del coordinador/a de prácticas externas (de ser el caso) y del trabajo de fin de grado, que se encargarán de coordinar los distintos/as tutores/as.

La Escuela de Enfermería de POVISA establecerá reuniones periódicas con las escuelas ubicadas en Vigo que comparten centros de prácticas para facilitar la coordinación vertical entre cursos de las prácticas y el intercambio de experiencias.

Con ello se persigue analizar las distintas propuestas de mejora, establecer criterios básicos de evaluación y organizar actividades conjuntas que afecten a más de una materia, por citar algunos objetivos concretos.

En definitiva, el sistema de coordinación que se propone constituye un elemento fundamental en la introducción de los nuevos objetivos y metodologías y, sobre todo, servirá para profundizar en una mejor y mayor coordinación entre docentes y entre éstos y el Centro.

En un futuro, dado que la coordinación del conjunto de actividades resulta clave para el adecuado aprovechamiento del alumnado, se pretende continuar este diseño, adecuándolo a las nuevas exigencias y tratando de garantizar niveles satisfactorios de coordinación vertical y horizontal.

PERSONAL NO DOCENTE E.U.ENFERMERÍA POVISA:

PAS: PERSONAL DE ADMINISTRACIÓN Y SERVICIOS.

- 1 Jefe de Servicios administrativos

- 1 oficial administrativo a tiempo completo.
- 1 auxiliar administrativo a tiempo completo

INFORMACIÓN ESTUDIANTES PRIMERO Y TRASLADOS

ESCUELA UNIVERSITARIA DE ENFERMERÍA POVISA

INFORMACIÓN GENERAL.

La Escuela Universitaria de Enfermería de POVISA, adscrita a la Universidad de Vigo, nació oficialmente en el año 1991 bajo el patronazgo del HOSPITAL POVISA con la idea de desarrollar una función docente que consideraba adecuada y beneficiosa para un HOSPITAL de sus características, formando profesionales de Enfermería que cuando terminaran sus estudios, pudieran pasar a formar parte de la División de Enfermería del hospital.

Nuestra Escuela se rige por la Legislación Universitaria vigente, y por tanto, el Plan de Estudios está homologado y compartido por las otras E.U.E. adscritas a la Universidad de Vigo, la cual emite el título de Grado en Enfermería, lo que nos permite una comunicación fluida y facilita los posibilidad de traslados de estudiantes entre las Escuelas que en su momento pudieran surgir.

Las clases teóricas se imparten en las instalaciones en la calle Romil 75-77 y las prácticas se realizan en los distintos Departamentos, Servicios y Laboratorios del Hospital Povisa, y en hospitales de la red pública, así como en Centros de Salud y Residencias de la Tercera edad.

EQUIPO DIRECTIVO:

- **Director:** Alfonso García Suárez
- **Subdirectora:** Mª Concepción Agradas Suárez
- **Secretario:** Ángel Marcial Pérez

Además cada uno de los cursos del Grado tiene un tutor que será referente de los alumnos con respecto a temas relacionados con la docencia.

TUTOR 1º CURSO:

- **VICENTE SUÁREZ GONZÁLEZ** profesor de la materia **PSICOLOGÍA** de 1º curso

TUTOR 2º CURSO:

- **MARÍA GIRALDEZ MIRANDA** profesora de la materia **INTRODUCCIÓN A LA ENFERMERÍA CLÍNICA** de 2º curso.

TUTOR 3º CURSO:

- **ALICIA MUIÑOS ALVAREZ** profesora de la materia **ENFERMERIA CLINICA III** de 3º curso.

TUTOR 4º CURSO:

- **EDUARDO MALDONADO ARROYO** profesor de la materia de **TFG** de 4º curso.

PLAN DE ESTUDIOS

En lo que respecta al desarrollo de dicho Plan, el objetivo primordial de la escuela es formar profesionales **ENFERMEROS**.

ENFERMERÍA es hoy en día una disciplina compleja del área de salud, con un gran impacto social que, constantemente, aumenta sus funciones para satisfacer las necesidades que impone el cuidado de la salud en un mundo en cambio, siendo además un elemento esencial en la planificación comunitaria de los servicios de salud.

Así pues la profesión **ENFERMERA** abarca **los cuidados, autónomos y en colaboración, que se prestan a las personas de todas las edades, familias, grupos y comunidades, enfermos o sanos, en todos los contextos, e incluye la promoción de la salud, la prevención de la enfermedad, y los cuidados de los enfermos,**

discapacitados, y personas moribundas. Funciones esenciales de la enfermería son la defensa, el fomento de un entorno seguro, la investigación, la participación en la política de salud y en la gestión de los pacientes y los sistemas de salud, y la formación.

Siendo aun una ciencia joven cuenta con principios propios, pero al ser una profesión vinculante exige que se nutra de otros conocimientos alcanzados por las ciencias médicas, a su vez sustentadas por los avances en biología, sociología y psicología.

Esto aporta a nuestra profesión una sólida formación teórico-práctica en sus **CUATRO FUNCIONES: ASISTENCIAL, DOCENTE, GESTORA E INVESTIGADORA** que permite al terminar los estudios de Grado desempeñar de forma altamente cualificada la profesión y trabajar en colaboración con otros profesionales de la salud para conseguir objetivos comunes.

Y para llegar a esta meta, la formación del alumno se apoya en tres pilares fundamentales:

□ *El desarrollo de clases teórico-prácticas enfocadas a la resolución de problemas.*

□ *El fomento de la aplicación práctica de los conceptos teóricos.*

□ *Evaluación continuada del alumno por medio de tutorías.*

El profesorado está formado en su mayor parte por especialistas en cada una de las materias que se imparten.

Dentro de la filosofía de la Escuela tienen un apartado importante las relaciones internacionales; el intercambio de estudiantes y profesores a través del Programa Sócrates-Erasmus dentro del ámbito europeo.

Esto permite que tanto profesores como alumnos tengan una visión más amplia de la profesión y su desarrollo en otros países, lo que adquiere una especial relevancia en una época donde los cambios tanto sociales como profesionales se suceden con gran rapidez, y en la que las posibilidades de trabajo se han ampliado al ámbito europeo.

El título de Graduado en Enfermería es válido en toda España y con los efectos legales que los convenios internacionales otorgan para otros países.

ORGANIZACIÓN CURSOS ACADÉMICOS

El plan de estudios de Grado tiene **240 CRÉDITOS ECTS** distribuidos según tabla:

TIPO CRÉDITOS A CURSAR POR EL ALUMNO/A OFERTA DEL CENTRO

Formación básica (FB) 60, Obligatorios 78, Optativos 12, Practicas externas 78, TFG (Trabajo fin de grado) 12 .**TOTAL 240.**

DISTRIBUCIÓN MATERIAS CURSO/SEMESTRE

PRIMER CURSO

- ANATOMÍA HUMANA 9 ECTS , 1º Semestre ,FORMACIÓN BÁSICA
- PSICOLOGÍA 9 ECTS , 1º Semestre, FORMACIÓN BÁSICA
- BIOQUÍMICA 6 ECTS, 1º Semestre ,FORMACIÓN BÁSICA
- ENFERMERÍA COMUNITARIA I 6 ECTS, 1º Semestre, OBLIGATORIO
- FISIOLOGÍA 9 ECTS , 2º Semestre, FORMACIÓN BÁSICA
- ESTADÍSTICA 6 ECTS, 2º Semestre, FORMACIÓN BÁSICA
- FUNDAMENTOS DE ENFERMERÍA 9 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO
- INGLES TÉCNICO 6 ECTS, 2º Semestre , FORMACIÓN BÁSICA

SEGUNDO CURSO

- INTRODUCCIÓN A LA ENFERMERÍA CLÍNICA 6 ECTS ,1º Semestre, FORMACIÓN BÁSICA
- ÉTICA Y LEGISLACIÓN 6 ECTS, 1º Semestre ,OBLIGATORIO
- FARMACOLOGÍA Y DIETÉTICA 9 ECTS, 1º Semestre, FORMACIÓN BÁSICA

- ENFERMERÍA CLÍNICA I 9 ECTS, 1º Semestre ,OBLIGATORIO
- ENFERMERÍA CLÍNICA II 6 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO
- ENFERMERÍA COMUNITARIA II 9 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO
- GESTIÓN DE ENFERMERÍA 6 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO
- PRACTICAS CLÍNICAS I 9 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO

TERCER CURSO

- ENFERMERÍA CLÍNICA III 6 ECTS , 1º Semestre, OBLIGATORIO
- ENFERMERÍA MATERNO INFANTIL 9 ECTS ,1º Semestre, OBLIGATORIO
- PRACTICAS CLÍNICAS II 15 ECTS , 1º Semestre, OBLIGATORIO
- ENFERMERÍA GERIÁTRICA Y CUIDADOS PALIATIVOS 6 ECTS ,2º Semestre, OBLIGATORIO
- ENFERMERÍA EN SALUD MENTAL 6 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO
- PRACTICAS CLINICAS III 18 ECTS, 2º Semestre, OBLIGATORIO

CUARTO CURSO

- OPTATIVA I 6 ECTS, 1º Semestre, OPTATIVO
- OPTATIVA II 6 ECTS, 1º Semestre, OPTATIVO
- PRACTICAS CLÍNICAS IV 18 ECTS, 1º Semestre, OBLIGATORIO
- PRACTICAS CLÍNICAS V 18 ECTS ,2º Semestre, OBLIGATORIO
- TRABAJO FIN DE GRADO 12 ECTS, 2º Semestre ,OBLIGATORIO

Las materias son cuatrimestrales finales.

El calendario de exámenes se rige según normativa de la Universidad de Vigo, **(se adjunta)**.

Tenéis a vuestra disposición en la página de la EUE POVISA www.cepovisa.com un enlace con la Universidad de Vigo para la visualización de las guías docentes de las asignaturas de cada curso:

En ellas podéis ver:

- Competencias de la materia
- Programa materia
- Planificación docente
- Metodología docente
- Tipos evaluación
- Bibliografía

NORMAS GENERALES:

La asistencia a clases se rige por normativa de la Universidad de Vigo.

Durante la asistencia y permanencia en las instalaciones del Centro:

- No está permitido fumar ni utilizar telefonía móvil.
- No está permitido utilizar el ascensor destinados a estudiantes y profesores con problemas de movilidad física.
- Podrá utilizarse la biblioteca del Centro, así como las aulas destinadas a los trabajos de grupo que están en el semisótano.
- Es imprescindible cuidar el aspecto personal, aseo y las formas de convivencia básicas así como las instalaciones que debemos mantener para que puedan ser utilizadas adecuadamente por todos.

(*)<http://seix.uvigo.es/docnet-nuevo/docencia/admin/i>

(*)

Grao en Enfermaría

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V53G140V01401	Metodoloxía da investigación	1c	6
V53G140V01402	Coidados de enfermaría nas enfermidades infecciosas	1c	6
V53G140V01403	Inglés para profesionais da saúde	1c	6
V53G140V01404	Prevenção de riscos laborais no ámbito sanitario	1c	6
V53G140V01405	Prácticas clínicas IV	1c	18
V53G140V01406	Prácticas clínicas V	2c	18
V53G140V01407	Traballo de Fin de Grao	2c	12
V53G140V01409	Drogodependencias, ETS e SIDA	2c	6
V53G140V01412	Saúde, dependencia e vulnerabilidade social	2c	6
V53G140V01413	Atención de enfermaría nas emerxencias e catástrofes	1c	6
V53G140V01414	Enfermaría de urxencias e coidados críticos	1c	6
V53G140V01415	Introdución á enfermaría avanzada	1c	6
V53G140V01416	Antropoloxía da saúde	1c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Metodoloxía da investigación**

Materia	Metodoloxía da investigación			
Código	V53G140V01401			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Coidados de enfermaría nas enfermidades infecciosas**

Materia	Coidados de enfermaría nas enfermidades infecciosas			
Código	V53G140V01402			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Inglés para profesionais da saúde**

Materia	Inglés para profesionais da saúde			
Código	V53G140V01403			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario**

Materia	Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario			
Código	V53G140V01404			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas clínicas IV**

Materia	Prácticas clínicas IV			
Código	V53G140V01405			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	18	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Povisa)			
Coordinador/a	Muíños Álvarez, Alicia			
Profesorado	Giráldez Miranda, Esperanza María Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo Marcial Pérez, José Ángel Muíños Álvarez, Alicia			
Correo-e	amuinos@cepovisa.com			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Materia destinada á adquisición de competencias teórico-prácticas en relación cos coidados e procedementos de enfermaría no eido da atención especializada.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou coida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría.
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural.
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas.
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles.
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade.
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas.
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade.
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde.
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación.
B13	Aplicar os principios de financiamento sanitario e sociosanitario e utilizar axeitadamente os recursos dispoñibles.
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade.
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria.

B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.
B18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal.
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións da saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionarlles axuda nesas situacións.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e a familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
C15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, desde unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
C19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, á familia e á comunidade.
C22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde ou enfermidade como integrantes dunha comunidade.
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde dos individuos e grupos.
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos de poboación, identificando as posibles causas dos problemas de saúde.
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
C37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
C42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer.
C44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
D1	Capacidade de análise e síntese.
D2	Capacidade de organización e planificación.
D3	Capacidade de xestión da información.
D4	Resolución de problemas e toma de decisións.
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.
D6	Habilidades nas relacións interpersoais.
D7	Razoamento crítico.
D8	Aprendizaxe autónoma.
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade.
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Ser capaz de participar en los cuidados que tengan como finalidad garantizar el mayor grado de independencia de las personas en sus necesidades básicas y específicas, tanto en atención especializada como instituciones sociosanitarias.

A1	B1	C4	D1
A2	B2	C8	D2
A3	B3	C10	D3
A4	B4	C11	D4
A5	B5	C12	D5
	B6	C13	D6
	B7	C15	D7
	B8	C17	D8
	B9	C18	D9
	B10	C19	D10
	B11	C22	D11
	B12	C23	
	B13	C24	
	B14	C25	
	B15	C26	
	B16	C29	
	B17	C31	
	B18	C33	
		C35	
		C36	
		C37	
		C42	
		C44	
		C49	
		C50	

Ser capaz de proporcionar cuidados al paciente aplicando el Proceso de Enfermería, estableciendo una actitud empática con el paciente y la familia, lo que garantizará el derecho a la confidencialidad, privacidad y dignidad.

A2	B1	C4	D1
A5	B2	C8	D2
	B3	C10	D3
	B4	C11	D4
	B5	C12	D5
	B6	C13	D6
	B7	C15	D7
	B8	C17	D8
	B9	C18	D11
	B10	C19	
	B11	C22	
	B12	C23	
	B13	C24	
	B14	C25	
	B15	C29	
	B16	C31	
	B17	C33	
	B18	C35	
		C36	
		C37	
		C42	
		C44	
		C49	
		C50	

Contidos

Tema

Rotatorio de prácticas preprofesionais que permitan a aplicación e a adquisición de competencias dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermería na práctica clínica en áreas de hospitalización, servizos especiais e institucións sociosanitarias.	Realización das actividades referidas aos periodos de prácticas clínicas nos correspondentes servizos asistenciais, aplicando cuidados de enfermaría básicos e especializados, segundo as necesidades individuais de cada paciente, así como técnicas e procedementos correspondentes. Realización do cartafol-memoria do estudante en cada periodo asistencial. Elaboración de Plans de Coidados (PAE) en hospitalización.
--	---

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0	2
Estudo de casos/análises de situacións	8	16	24
Prácticas clínicas	380	0	380
Informes/memorias de prácticas	4	18	22
Cartafol/dossier	4	18	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Aquel estudante asignado a hospitalización deberá levar a cabo a elaboración de catro plans de coidados.
Prácticas clínicas	O estudante desenvolverá as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión na área de Ciencias da Saúde.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas	O responsable do servizo realizará seguimento da evolución do estudante no desenrolo da súa actividade e resolverá as posibles incidencias que poidan xurdir
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a reunir información sobre os estudantes, así como presentar a materia e proporcionar información básica sobre normas e tipo de actividade desenrolada en cada un dos servizos vinculados a materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Plantexaránse preguntas sobre o seguimento dun paciente ou evolución clínica do mesmo
Probas	Descrición
Informes/memorias de prácticas	O primeiro día explicárase ó alumno o xeito de cumplimentación, insístino na importancia da súa valoración persoal sobre o cumprimento de obxectivos, relación co equipo profesional, relación co paciente e familia e no que reflexará as súas experiencias e valoración global.
Cartafol/dossier	Proporcionarase información de como levar a cabo a súa cumplimentación, contidos e solventaranse a sdúbidas xurdidas en dito proceso.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Prácticas clínicas	Avaliación das competencias que adquire e demostra o/a estudante durante o desenrolo das súas prácticas en centros asistenciais. Avaliarase: Coñecementos teórico-prácticos, Actitudes, Habilidades, Cumprimento das normas.	85	A2 A4	B1 C4 D1 B2 C8 D2 B3 C11 D3 B6 C12 D4 B10 C13 D5 B11 C17 D6 B13 C18 D7 B15 C31 D8 B16 C33 B17 C35 B18 C36 C37
Informes/memorias de prácticas	Informe estándar que será cumplimentado polo estudante e entregado ao finalizar o período de prácticas,segundo a normativa establecida, tendo en conta que deberán ser entregados tres exemplares correspondentes aos tres periodos de prácticas vinculados a prácticas clínicas IV. Incluirá a súa valoración persoal sobre o cumprimento dos obxetivos, relación co equipo profesional, relación co paciente e familia, e na que expresará ademáis, a súas experiencias e valoración final.	7.5	A3 A4	B11 C4 D1 B13 C8 D2 B16 C35 D3 C36 D5 C37 D6 D7 D8
Cartafol/dossier	O/a estudante presentará ao finalizar o periodo o cartafol correspondente.	7.5	A3 A4	B11 C4 D1 B13 C8 D2 B16 C35 D3 C36 D5 C37 D6 D7 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

A calificación definitiva calcularase sobre un máximo de dez puntos, incluíndo todos os apartados citados na avaliación. No caso de que o/a estudante non entregue, en tempo e forma o cartafol e a memoria de prácticas, ademais dos **PAES correspondentes vinculados a hospitalización**, en caso de programación , debidamente correxidos e revisados polo profesor-titor, repercutirá negativamente na nota.

Tendo en conta que ás prácticas clínicas IV están vinculados tres periodos de prácticas, será necesario acadar unha calificación mínima de catro puntos sobre dez en cada unha das avaliacións para poder facer media coas calificación dos restantes periodos incluídos nestas prácticas clínicas.

O/a estudante conta a súa disposición cunha normativa de asistencia a prácticas, de obrigado cumprimento, a que poderá acceder a través da páxina web da Escola.

Bibliografía. Fontes de información

ENFERMARÍA MATERNOINFANTIL E NEONATAL, 1ª EDICIÓN,
SHEEHY, **MANUAL DE URXENCIAS HOSPITALARIAS**, 6ª EDICIÓN. ELSEVIER ESPAÑA,
ENFERMARÍA XINECOOBSTÉTRICA, 1ª EDICIÓN,
JOHN R. HAMPTON, **ECG BÁSICA**, 7ª EDICIÓN. ELSEVIER,

MARÍA TERESA LUIS RODRIGO, **LOS DIAGNÓSTICOS ENFERMEROS**, 9ª EDICIÓN. ELSEVIER MASSON,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas V/V53G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermaría de urxencias e coidados críticos/V53G140V01414

Introdución á enfermaría avanzada/V53G140V01415

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría materno-infantil/V53G140V01302

Prácticas clínicas II/V53G140V01303

Prácticas clínicas III/V53G140V01306

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas clínicas V**

Materia	Prácticas clínicas V			
Código	V53G140V01406			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS 18	Sinale OB	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo			
Profesorado	Giráldez Miranda, Esperanza María Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo Marcial Pérez, José Ángel Muíños Álvarez, Alicia			
Correo-e	emaldonado@cepovisa.com			
Web	http://http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Materia destinada a adquisición de competencias teórico-prácticas en relación cos coidados e procedementos de enfermaría no campo da atención especializada.			

Competencias

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou coida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría.
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas.
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles.
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade.
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas.
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade.
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde.
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria.
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións da saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionarlles axuda nesas situacións.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e a familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.

C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
D1	Capacidade de análise e síntese.
D2	Capacidade de organización e planificación.
D3	Capacidade de xestión da información.
D4	Resolución de problemas e toma de decisións.
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.
D6	Habilidades nas relacións interpersoais.
D7	Razoamento crítico.
D8	Aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de participar nos coidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades básicas e específicas, tanto en atención especializada como en institucións socio-sanitarias.	A4	B1 B3 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B15 B16 B17	C4 C8 C10 C11 C12 C18 C29 C31 C33	D1 D2 D3 D4 D5 D6
Ser capaz de proporcionar coidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude *empática con el paciente e a familia, o que garantirá o dereito á confidencialidade, privacidade e dignidade.	A3 A4	B2 B3 B5 B6 B16	C4 C8 C12 C13 C17 C18 C29 C31 C50	D1 D2 D3 D4 D7 D8

Contidos

Tema		
Rotatorio de prácticas preprofesionales que permitan a aplicación e a adquisición de competencias dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría na práctica clínica en áreas de hospitalización e institucións socio-sanitarias.	Realización das actividades referidas aos períodos de prácticas clínicas nos correspondentes servizos asistenciais aplicando coidados de enfermaría básicos e especializados, segundo as necesidades individuais de cada paciente, así como técnicas e procedementos correspondentes.	
	Realización do cartafol - memoria do estudante en cada período asistencial.	
	Elaboración de PAES	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0	2
Estudo de casos/análises de situacións	4	6	10
Prácticas clínicas	420	0	420
Cartafol/dossier	6	12	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición
Actividades introductorias Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Prácticas clínicas	O estudante desenvolverá as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión na área de Ciencias da Saúde.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Prácticas clínicas	O estudante desenvolve as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión na área de Ciencias da Saúde.
Probos	Descrición
Cartafol/dossier	O estudante realizará un cartafol no cal se incluírá a súa memoria das prácticas así como a descrición diaria das actividades e procedementos de Enfermaría observados ou realizados polo estudante. Tamén deberá describir o grao de dificultade que lle supuxo dita adquisición de competencias.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	5	A3 B2 C8 D1 B5 C18 D2 B16 C29 D3 C50 D4 D7 D8
Prácticas clínicas	Avaliación das competencias que adquire e demostra o/a estudante durante desenrrolo das súas prácticas en centros asistenciais e socio-sanitarios. Avaliarase: 1. Coñecementos teórico - prácticos 2. Actitudes 3. Habilidades 4. Cumprimento das normas	90	A4 B1 C4 D1 B2 C8 D2 B3 C10 D3 B6 C11 D4 B7 C12 D5 B10 C13 D6 B11 C17 D7 B15 C18 D8 B16 C31 B17 C33
Cartafol/dossier	O estudante presentará ao finalizar o período o cartafol correspondente que incluírá as actividades desenvolvidas durante as prácticas e o grao de dificultade.	5	A4 D1 D2 D3 D4 D7 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación definitiva calcularase sobre un máximo de dez puntos. Incluindo todos os apartados citados na avaliación. No caso de que o estudante non entregue, en tempo e forma o cartafol e a memoria de prácticas, ademais dos *PAES correspondentes, debidamente corrixidos e revisados polo profesor-titor, repercutirá negativamente na nota, restando en cada un dos casos un 5% da *cualificación final. O estudante conta a súa disposición cunha normativa de asistencia a prácticas, de obrigado cumprimento, a que poderá acceder a través da páxina web da escola. En dita normativa inclúense aspectos relativos ás penalizacións na avaliación final por faltas de asistencia sen xustificar as prácticas, así como ás normas xerais e disciplinarias do centro. Tamén, na normativa inclúense os criterios de selección para á elección do servizo onde o estudante desenrolará as súas prácticas clínicas.

Bibliografía. Fontes de información

NANDA, **Diagnósticos Enfermeiros: definicións e clasificación.**, ELSEVIER 2009-2011,
DOENGES, **PLANES DE CUIDADOS EN ENFERMARÍA**, McGraw-Hill,
CUIDEN/INDEX ENFERMARÍA,
Aguilar Cordero, Mª José., **MANUAL DE TÉCNICAS Y VALORACIÓN EN ENFERMERÍA INFANTIL**, FAMB,

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Traballo de Fin de Grao/V53G140V01407

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Prácticas clínicas I/V53G140V01208

Prácticas clínicas II/V53G140V01303

Prácticas clínicas III/V53G140V01306

Prácticas clínicas IV/V53G140V01405

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao				
Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V53G140V01407			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Povisa)			
Coordinador/a	de la Fuente Aguado, Javier			
Profesorado	Abras Suárez, María Concepción de la Fuente Aguado, Javier García Suárez, Alfonso Giráldez Miranda, Esperanza María Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo Marcial Pérez, José Ángel Muñíos Álvarez, Alicia			
Correo-e	jfuente@povisa.es			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral				

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou coida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría.
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural.
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas.
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles.
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade.
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas.
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade.
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde.
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación.
B13	Aplicar os principios de financiamento sanitario e sociosanitario e utilizar axeitadamente os recursos dispoñibles.
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade.

B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria.
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.
B18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal.
C1	Coñecer e identificar a estrutura e funcións do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
C2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
C3	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C5	Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sas e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentaria saudable.
C6	Identificar os nutrientes e os alimentos en que se atopan.
C7	Identificar os problemas nutricionais máis habituais e seleccionar as recomendacións dietéticas adecuadas.
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións da saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionarlles axuda nesas situacións.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e a familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
C14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar ao estudante na prevención, a detección precoz, a asistencia e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.
C15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, desde unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
C16	Comprender dende unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar e desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
C19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, á familia e á comunidade.
C20	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades que se desenvolven para proporcionar un coidado integral de enfermaría ao individuo, á familia e á comunidade.
C21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.
C22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde ou enfermidade como integrantes dunha comunidade.
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde dos individuos e grupos.
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos de poboación, identificando as posibles causas dos problemas de saúde.
C27	Educar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.
C28	Coñecer as alteracións da saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
C30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
C34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa.
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.

C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
C37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
C38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores.
C39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.
C40	Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou coidadores primarios.
C41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.
C42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer.
C43	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns
C44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
C45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.
C46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados.
C47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos.
C48	Coñecer a lexislación aplicable e o código ético e deontolóxico da enfermaría española, inspirado no código europeo de ética e deontoloxía de enfermaría.
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
C51	Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría.
C52	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais
D1	Capacidade de análise e síntese.
D2	Capacidade de organización e planificación.
D3	Capacidade de xestión da información.
D4	Resolución de problemas e toma de decisións.
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.
D6	Habilidades nas relacións interpersoais.
D7	Razoamento crítico.
D8	Aprendizaxe autónoma.
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade.
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Ser capaz de deseñar e executar un plan de investigación

A1	B1	C1	D1
A2	B2	C2	D2
A3	B3	C3	D3
A4	B4	C4	D4
A5	B5	C5	D5
	B6	C6	D6
	B7	C7	D7
	B8	C8	D8
	B9	C9	D9
	B10	C10	D10
	B11	C11	D11
	B12	C12	
	B13	C13	
	B14	C14	
	B15	C15	
	B16	C16	
	B17	C17	
	B18	C18	
		C19	
		C20	
		C21	
		C22	
		C23	
		C24	
		C25	
		C26	
		C27	
		C28	
		C29	
		C30	
		C31	
		C32	
		C33	
		C34	
		C35	
		C36	
		C37	
		C38	
		C39	
		C40	
		C41	
		C42	
		C43	
		C44	
		C45	
		C46	
		C47	
		C48	
		C49	
		C50	
		C51	
		C52	

Contidos

Tema

Realización dun estudo de investigación.

Búsqueda bibliográfica
Deseño do protocolo de traballo, segundo estrutura establecida
Referencias bibliograficas segundo as normas de Vancouver
Elaboración do marco teórico
Creación de base de datos
Tratamento estatístico dos datos, se procede
Redacción do informe final
Elaboración dunha presentación en power point
para a presentación e defensa pública do TFG

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0	2

Seminarios	32	64	96
Titoría en grupo	24	48	72
Traballos e proxectos	30	100	130

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación do deseño dun traballo de investigación: búsqueda bibliográfica, tratamento de datos, normativa para a publicación
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Titoría en grupo	Reunións periódicas do titor co grupo de alumnos que dirixe para verificar o avance dos traballos e no seu caso resolución de dúbidas

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Avaliación

Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---

Traballos e proxectos de traballo: 25% Calificación do titor. 75% do tribunal	Elaboración, presentación e defensa pública do	100	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C3	D3
			A4	B4	C4	D4
			A5	B5	C5	D5
				B6	C6	D6
				B7	C7	D7
				B8	C8	D8
				B9	C9	D9
				B10	C10	D10
				B11	C11	D11
				B12	C12	
				B13	C13	
				B14	C14	
				B15	C15	
				B16	C16	
				B17	C17	
				B18	C18	
					C19	
					C20	
					C21	
					C22	
					C23	
					C24	
					C25	
					C26	
					C27	
					C28	
					C29	
					C30	
					C31	
					C32	
					C33	
					C34	
					C35	
					C36	
					C37	
					C38	
					C39	
					C40	
					C41	
					C42	
					C43	
					C44	
					C45	
					C46	
					C47	
					C48	
					C49	
					C50	
					C51	
					C52	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Quedará a criterio do titor/a a aceptación ou non do traballo, para poder optar á defensa pública.

Térase en conta os mesmos criterios de avaliación que na convocatoria de maio-xuño.

Bibliografía. Fontes de información

Nancy Burns et al, **INVESTIGACION EN ENFERMERIA**, 2012,

Julio Cabrero García, **INVESTIGAR EN ENFERMERÍA**, 2010,

Blanca Fernández - Lasqueutty Blanc, **INTRODUCCIÓN A LA INVESTIGACIÓN EN ENFERMERÍA**, 2012,

Pilar Serrano Gallardo, **TRABAJO FIN DE GRADO EN CIENCIAS DE LA SALUD**, 2012,

Ana Belén Salamanca Castro, **El aeiou de la investigación en Enfermería**, 2013,

<http://www.fisterra.com/>,

Biblioteca virtual de la salud, <http://bvsalud.isciii.es/php/index.php>,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermería de urxencias e coidados críticos/V53G140V01414

Introdución á enfermaría avanzada/V53G140V01415

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística/V53G140V01106

Ética e lexislación/V53G140V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS**Drogo dependencias, ETS e SIDA**

Materia	Drogo dependencias, ETS e SIDA			
Código	V53G140V01409			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Saúde, dependencia e vulnerabilidade social**

Materia	Saúde, dependencia e vulnerabilidade social			
Código	V53G140V01412			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Atención de enfermería nas emerxencias e catástrofes				
Materia	Atención de enfermería nas emerxencias e catástrofes			
Código	V53G140V01413			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Galego Inglés			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Cabadas Aviñón, Rafael			
Profesorado	Cabadas Aviñón, Rafael García Vega, Francisco Javier González Abelleira, Óscar Manuel			
Correo-e	cabadas@me.com			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Cando unha situación está fóra de control e preséntase polo impacto dun desastre, falamos de emerxencia. É neste caso cando os profesionais de Enfermería necesariamente deben estar preparados para aplicar os coñecementos adquiridos co fin de ou ben salvar vidas ou procurar non provocar máis dano.			

Competencias	
Código	
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
C28	Coñecer as alteracións da saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.	C9 C13
Recoñecer as situacións de rocha vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.	C13
Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.	C18
Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.	C28
Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.	C49
Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.	C50

Contidos	
Tema	
1.- Emerxencias e catástrofes.	1. 1.- Concepto e tipos.
2.- Impacto das catástrofes.	2.1.- Ambiental 2.2.- Social 2.3.- Sanitario 2.4.- Económico
3.- Organización e planificación sanitaria.	3.1.- Emerxencias e catástrofes.
4.- Mecanismos de prevención.	
5.- Actuación de emerxencia no contexto internacional.	
6.- Recursos humanos e materiais.	
7.- Actuación do persoal sanitario nas emerxencias derivadas das catástrofes.	7.1.- Funcións específicas da persoal enfermaría. 7.2.- Triage.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	17	41	58
Seminarios	0	51	51
Traballos de aula	8	0	8
Sesión maxistral	9	0	9
Probas de tipo test	4	0	4
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	20	0	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos/análises de situacións	Proba en que se expón unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	35	
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	35	
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade exposta, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	30	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información
MANUAL DE URGENCIAS PARA ENFERMERÍA,
SEMES, RECOMENDACIONES ASISTENCIALES EN TRAUMA GRAVE,
ALVAREZ LEIVA, MANUAL DE ASISTENCIA SANITARIA EN LAS CATASTROFES,
RODRIGUEZ DE VIGURÍ, MANUAL DE SOPORTE VITAL AVANZADO,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/V53G140V01407

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas IV/V53G140V01405

Prácticas clínicas V/V53G140V01406

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105

Enfermaría clínica I/V53G140V01204

Enfermaría clínica II/V53G140V01205

Enfermaría clínica III/V53G140V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Enfermería de urgencias e cuidados críticos				
Materia	Enfermería de urgencias e cuidados críticos			
Código	V53G140V01414			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Cabadas Avión, Rafael			
Profesorado	Cabadas Avión, Rafael García Vega, Francisco Javier González Abelleira, Óscar Manuel			
Correo-e	cabadas@me.com			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Según la OMS, urgencia es la aparición fortuita (imprevista o inesperada), en cualquier lugar o actividad, de un problema de salud de causa diversa y gravedad variable, que genera la conciencia de una necesidad inminente de atención por parte de sujeto que la sufre o de su familia, así las UUH se define como una organización de profesionales sanitarios que ofrece asistencia multidisciplinar, ubicada en un área específica del hospital, que cumple unos requisitos funcionales, estructurales y organizativos, que garantizan condiciones de seguridad, calidad y eficiencia para atender a la urgencias y la emergencia. una organización de profesionales sanitarios que ofrece asistencia multidisciplinar en un espacio específico del hospital, que cumple unos requisitos funcionales, estructurales y organizativos, de forma que garantiza las condiciones de seguridad, calidad y eficiencia adecuadas para atender pacientes que, siendo susceptibles de recuperación, requieren soporte respiratorio o que precisan soporte respiratorio básico junto con soporte de, al menos, dos órganos o sistemas; así como todos los pacientes complejos que requieran soporte por fallo multiorgánico.			

Competencias

Código	
B2	Saber planificar e prestar cuidados de enfermería dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde.
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
C29	Identificar as necesidades de cuidado derivadas dos problemas de saúde.
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
D1	Capacidade de análise e síntese.
D2	Capacidade de organización e planificación.
D3	Capacidade de xestión da información.
D4	Resolución de problemas e toma de decisións.
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.		C4	D1	D2
			D3	D4
(*)Identificar as necesidades de cuidado derivadas dos problemas de saúde.	B2	C13	D1	
	B11	C29	D3	
		C32	D4	
(*)2. Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.		C13	D1	D2
			D4	D5

Contidos

Tema	
1.- Urgencias	1.1 concepto 1.2 estrutura 1.3 calidade
2.- Sistemas integrales Emergencia/Mod Sist Extrahospitalario/061 Galicia	2.1 descripción y funcionamiento. 2.2 Transporte Sanitario
3.- Enfermería en Unidades de Cuidados Críticos	3.1 características 3.2 Gestión
4.- Dolor torácico	4.1 concepto y tipos 4.2 Síndrome coronario agudo (SCA)
5.- Síncope	5.1 tipos, etiología y actuación
6.- Asistencia inicial al Politraumatizado	6.1 conceptos. 6.2 manejo extrahospitalario 6.3 inmovilización, rescate y extricación de pacientes. 6.4 manejo intrahospitalario
7.- Insuficiencia respiratoria aguda	7.1 tipos. 7.2 apoyo ventilatorio. 7.3 Ventilación mecánica.
8.- Alteración del nivel de conciencia (bajo nivel de conciencia y agitación)	8.1 síndrome confusional agudo. 8.2 paciente psiquiátrico, agitación.
9.- Dolor abdominal agudo	9.1 tipos 9.2 etiologías y actuación.
10.- Manejo avanzado de la vía aérea	10.1 justificación 10.2 tipos y cuidados
11.- Prevención de la infección nosocomial en UCC	11.1 justificación 11.2 proyecto Bacteriemia 0
12.- Electrocardiografía básica en urgencias y UCC	12.1 bases y derivaciones; 12.2 ECG normal. 12.3 Arritmias básicas; 12.4 Tto eléctrico de las arritmias/DESA
13.- Transtornos hidroelectrolíticos y ácido-base	13.1 El agua, los iones, el CO2 y el pH
14.- Fármacos y vías de administración	14.1 la vía intraósea
15.- Reacciones alérgicas	15.1 tipos 15.2 Anafilaxia. actuación
16.- Fallo renal y técnicas de depuración extrarrenal	16.1 Manejo práctico de la HDFVVC
17.- Principios de la asistencia sanitaria en catástrofes y víctimas en masa	17.1 triage 17.2 organización, asistencia in situ y traslado.
18.- Paciente quemado	18.1 repercusiones sobre la volemia y ventilación. Sueroterapia. Analgesia. Ingreso
19.- Intoxicaciones agudas	19.1 Métodos para eliminar el tóxico 19.2 tóxicos frecuentes y antídotos.
20.- Reanimación cardiopulmonar RCP	20.1 bases teóricas 20.2 actuación práctica

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	35	50	85
Eventos docentes e/ou divulgativos	4	48	52
Traballos de aula	12	0	12
Probas de tipo test	1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Traballos de aula O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	10		C4 C13 C29
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	90	B2 B11	C29 C32

Outros comentarios sobre a Avaliación

El porcentaje establecido en la Evaluación será siempre aproximado, con variaciones de un 5-10% a criterio del profesorado.

Los trabajos en el aula de tipo práctico (RCP, identificación de arritmias,..) se consideran de asistencia obligatoria

Las preguntas tipo test mal contestadas cuentan negativo. Cada tres falladas anulan una bien contestada.

La materia es única aunque la impartan varios profesores, con examen al finalizar el primer cuatrimestre. El valor de la nota por profesor estará en relación con las horas asignadas. Para poder optar a la realización de nota media se debe obtener como mínimo la calificación de un 3,5 en cada una de las partes de la materia.

Bibliografía. Fontes de información

Manual de Urgencias para Enfermería, ELA-ARAN,

Potter, **Urgencias en enfermería**, Interamericana,

Recomendaciones asistenciales en Trauma Grave., SEMES. Edicomplet,

Atención al paciente Politraumatizado, ELA-ARAN,

Terapia Intensiva. Procedimientos de la AACN, Panamericana,

Pamela Kidd/Patty Sturt, **Urgencias en enfermería.**, Harcourt Brace,

Abelardo García de Lorenzo y Mateos, Juan Caturla Such, **Medicina intensiva**, Editorial universitaria Ramón Areces,

Alvarez Leiva, **Manual de asistencia sanitaria en las catástrofes**, ELA-ARAN.,

Rodriguez de Vigurí, **Manual de Soporte Vital Avanzado**, Elsevier/Masson,

Protocolos de asistencia prehospitalaria al paciente politraumatizado. Urgencias Sanitarias 061.

PHTLS 6ª edición, Elsevier Mosby,

www.semicyuc.org/sites/default/files/resumen_guias_erc_2010.pdf,

www.cprguidelines.eu/,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas V/V53G140V01406

Traballo de Fin de Grao/V53G140V01407

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas IV/V53G140V01405

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V53G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105

Enfermaría clínica I/V53G140V01204

Enfermaría clínica II/V53G140V01205

Enfermaría clínica III/V53G140V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Introdución á enfermaría avanzada				
Materia	Introdución á enfermaría avanzada			
Código	V53G140V01415			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Povisa)			
Coordinador/a	Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo			
Profesorado	Cabadas Aviión, Rafael de Miguel Bouzas, José Carlos Fernández Sanromán, Jacinto Gutierrez de la Cámara, Arturo Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo Moledo Eiras, Enrique Muñoz Garzón, Víctor Zugazabeitia Olabarría, Luis Ignacio			
Correo-e	emaldonado@cepvovisa.com			
Web	http://www.cepvovisa.com			
Descrición xeral				

Competencias

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou coida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría.
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
D2	Capacidade de organización e planificación.
D4	Resolución de problemas e toma de decisións.
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de *recoñecer *os diversos roles, responsabilidades *e funcións dunha *enfermeira.	A3	B1 B2 B3 B17	C18 C49	D2 D4 D5
Ser capaz de emprender *valoracións exhaustivas *e sistemáticas utilizando las *ferramentas *e marcos adecuados para el paciente, *tendo en *conta *os factores físicos, *sociais, *culturais, *psicolóxicos, *espirituais *e *ambientais relevantes.	A3	B1	C18	D2 D4

Ser capaz de *recoñecer e interpretar signos *normais o cambiantes de *saúde-mala *saúde, *sufrimento, *incapacidade de la *persoa (valoración *e diagnóstico).	A3	B1 B2 B3 B17	C9 C18 C49	D2 D4
Ser capaz de *manter la *dignidade, *privacidade *e *confidencialidade del paciente (utilizando las habilidades...).		B7	C49	
Ser capaz de considerar *os *coidados *emocionais, físicos *e *persoais, *incluíndo satisfacer las necesidades de confort, nutrición e *hixiene *persoal *e permitir el *mantemento de las actividades *cotiás (utilizando las habilidades...).		B1 B3	C18	
*Coñecer de forma relevante *e ser capaz de aplicar *tecnoloxía e informática a *os *coidados de *saúde.			C8	D2

Contidos

Tema	
1. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E COIDADOS DE ENFERMARÍA EN MEDICAMENTO NUCLEAR	1.1. Descrición de procesos diagnósticos en Medicamento Nuclear. 1.2. *Ganglio sentinela. 1.3. Coidados de Enfermaría en Medicamento Nuclear.
2. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E COIDADOS DE ENFERMARÍA EN RADIOLOXÍA CONVENCIONAL E INTERVENCIONISTA.	2.1. Descrición e clasificación das diferentes técnicas de *radiodiagnóstico. 2.2. Radioloxía Intervencionista 2.3. Coidados e procedementos de enfermaría en radioloxía intervencionista e convencional.
3. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E COIDADOS DE ENFERMARÍA EN CIRURXÍA PLÁSTICA E QUEIMADOS	3.1. Técnicas cirúrxicas aplicadas a a cirurxía plástica e *reconstructiva: enxertos, *colgajos, etc. 3.2. *Reimplantes de membros e transferencias. 3.3. Tumores cutáneos. 3.4. Cirurxía de mama: plástica - *reconstructiva e estética. 3.5. Queimaduras. 3.6. Coidados de enfermaría.
4. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E COIDADOS DE ENFERMARÍA EN CIRURXÍA CARDÍACA E TORÁCICA.	4.1. Introducción aos procesos *fisiopatolóxicos relacionados coa cirurxía cardíaca e torácica. 4.2. Descrición das técnicas cirúrxicas. 4.3. *Perfusionismo e *hemodinamia 4.4. Coidados de enfermaría.
5. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E COIDADOS DE ENFERMARÍA EN CIRURXÍA ORAL E *MÁXILO FACIAL.	5.1. Cirurxía oral e implantoloxía. Patoloxías máis comúns e indicacións da cirurxía. 5.2. Articulación *témporomandibular: *fisiopatología, clasificación das principais alteracións, posibilidades de tratamento 5.3. Patoloxías das *glándulas *salivares, tumores, clasificación e técnicas cirúrxicas empregadas. 5.4. Patoloxía cervical *congénita e adquirida: diagnóstico e tratamento. 5.5. Oncoloxía oral e *maxilofacial: clasificacións, diagnóstico e posibles tratamentos. Manexo do paciente oncolóxico en planta. 5.6. *Traumatología *craneo-*maxilofacial: manexo do paciente traumatizado, tipos de fracturas, tratamento e manexo postoperatorio. 5.7. Deformidades dentofaciais: clasificación, diagnóstico e tratamento.

6. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNOSTICO E COIDADOS DE ENFERMARÍA EN *NEUROCIRUGÍA	6.1. *Aneurismas craniais. 6.2. Tumores cerebrais. 6.3. Patoloxía da columna: hernias ... 6.4. Traumatismos craniais. 6.5. Coidados de enfermaría en *neurocirugía.
7. BASES CONCEPTUAIS DE DIAGNÓSTICO E COIDADOS DE ENFERMARÍA EN RADIOTERAPIA	7.1. Clasificación e *descipción das diferentes técnicas *radioterápicas: *Braquiterapia, terapia *metaboólica, ... 7.2. Complicacións da radioterapia: *radiodermitis 7.2. Coidados de enfermaría en radioterapia.
8. FARMACOLOXÍA PRÁCTICA	8.1. Interaccións *medicamentosas. 8.2. Intolerancias *medicamentosas.
9. SEMINARIO: TÉCNICAS CIRÚRXICAS LAPAROSCÓPICAS.	9.1. Bases conceptuais. 9.2. Presentación e manexo de material. 9.3. Descrición das técnicas. 9.4. Presentación dun caso clínico.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Eventos docentes e/ou divulgativos	4	3	7
Seminarios	4	0	4
Sesión maxistral	48	20	68
Probas de tipo test	2	68	70

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades	100	A3	B1 B2 B3 B7 B17	C8 C9 C18 C49	D2 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación	
Las preguntas tipo test constan de varios **items, pero cunha adoite *resposta correcta.Por cada&**nbsp;tres preguntas	

&* contestadas &erroneamente, restarase unha de las contestadas correctamente.El número de preguntas &totais del &exame, distribuirase en función de las horas docentes planificadas para cada tema o módulo.El &exame &conterá cincuenta preguntas tipo test, como máximo.El temario de &exame &entregarao el coordinador de la materia, &e &conterá la información &máis relevante para el estudo de enfermaría; &* de todos &os temas &expostos en clase en sesión &maxistral, exposición &e taller.En la segunda convocatoria manteranse & las &mesmas directrices que en la &primeira

Bibliografía. Fontes de información

Lewis, Heitkemper, **Enfermería médico quirúrgica Elsevier-Mosby**, 6ª edición,

La bibliografía principal la aportará el coordinador de la materia en la escuela.

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Atención de enfermaría nas emerxencias e catástrofes/V53G140V01413

Enfermaría de urxencias e coidados críticos/V53G140V01414

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V53G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105

Enfermaría clínica I/V53G140V01204

Enfermaría clínica II/V53G140V01205

Introdución á enfermaría clínica/V53G140V01201

Enfermaría clínica III/V53G140V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Antropoloxía da saúde				
Materia	Antropoloxía da saúde			
Código	V53G140V01416			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Inglés			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	A visión da saúde como unha necesidade universal dos seres humanos necesita un recoñecemento por parte dos profesionais da saúde da arte DE CURAR cunha visión de integración das diferentes culturas que achegan os membros de cada comunidade. El paso del *sufrimiento a la *mellora de la *saúde hasta conseguir el *obxectivo de la curación desde el punto **holístico de la existencia denomínase proceso *saúde-*enfermidade. *Os procesos de *saúde - *enfermidade han de entenderse como un fenómeno social *e cultural, es *dicir valorar *ao ser humano como un fenómeno social *e cultural.			

Competencias	
Código	
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e a familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde ou enfermidade como integrantes dunha comunidade.
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
D1	Capacidade de análise e síntese.

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Ser capaz de traballar dunha maneira *holística, tolerante, sen *enjuiciamentos, coidadosa e sensible, asegurando que os dereitos, crenzas e desexos dos diferentes individuos e grupos no que se vexan comprometidos.	B7	C50	
Ser capaz de recoñecer os diversos roles, responsabilidades e funcións dunha enfermeira.	B7	C11 C12 C23	D1
Ser capaz de axustar o seu papel co obxecto de responder efectivamente as necesidades da poboación e os pacientes. Cando sexa necesario e apropiado, ser capaz de desafiar os sistemas vixentes para cubrir as necesidades da poboación e os pacientes.		C12 C23 C49	
Ser capaz de permitir que os pacientes e os seus coidadores expresen as súas preocupacións e intereses, e que poidan responder adecuadamente a todos os niveis emocional, social, psicolóxica, espiritual e fisicamente.	B7	C11 C12	D1
Ser capaz de darse conta que o benestar do paciente se alcanza a través da combinación de recursos e accións dos membros do equipo socio-sanitario de coidados.		C49 C50	D1

Contidos
Tema

TEMA 1: APROXIMACIÓN Á ANTROPOLOXÍA DA SAÚDE	1)Antropoloxía da Saúde:conceptos fundamentais. 2)Relación entre Antropoloxía e Enfermaría. 3)Antropoloxía tradicional.Antropoloxía do século XXI. 4)Retos e perspectivas
TEMA 2: SAÚDE E SOCIEDADE	1)Binomio saúde-enfermidade no social. 1.Contexto histórico e cultural. 2.Sanación e crenzas 3.Relixión e saúde. 4.Sanadores,chamanes,curandeiros. 5.As curacións populares e milagrosas
TEMA 3 : Os SISTEMAS MÉDICOS.	1) Medicamento popular. 2) Medicamento primitivo. 3) Medicamento científico.
TEMA 4 : O MODELO MÉDICO- CIENTÍFICO.	1)O cambio na práctica asistencial: 1.Institucionalización dos procesos asistenciais. 2. O proceso de medicalización da sociedade. 3.Evolucións na concepción do corpo.
TEMA 5: O MODELO HOLÍSTICO:	1) A visión do corpo como un todo interrelacionado. 2) O chamanismo, o medicamento enerxético,o medicamento oriental (China,Xapón,India). 3)Sanación e crenzas
TEMA 6: VIDA,MORTE E REPRODUCCIÓN:	1)Conceptos : vida,morte e reprodución en relación á transculturalidad. 2)Ritos acerca del ciclo vital segundo as distintas culturas. 3)Novas Tecnoloxías da reprodución humana
TEMA 7:ANTROPOLOXÍA DA SAÚDE NO MUNDO CONTEMPORÁNEO.	1)Antropoloxía aplicada a saúde. 2)Antropoloxía Aplicada e progreso controlada hegemonicamente. 3)Antropoloxía e cooperación internacional no campo da saúde. 4)Globalización,exclusión social e saúde.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	0	35	35
Saídas de estudo/prácticas de campo	0	44	44
Foros de discusión	0	25	25
Presentacións/exposicións	10	0	10
Sesión maxistral	34	0	34
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Saídas de estudo/prácticas de campo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e **procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, centros de investigación, empresas, institucións... de interese académico-profesional para o alumno.
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución
Saídas de estudo/prácticas de campo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, centros de investigación, empresas, institucións... de interese académico-profesional para o alumno.
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nunha contorna virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos/análises de situacións	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	30	
Saídas de estudo/prácticas de campo	Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante procésos de formación.	20	
Foros de discusión	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	25	
Presentacións/exposicións	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	25	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Mari Luz Esteban, Josep M. Comelles y Carmen Díez Mintegui, **Antropología, género, salud y atención,**

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría comunitaria I/V53G140V01104

Fundamentos de enfermaría/V53G140V01107

Psicoloxía: Psicoloxía/V53G140V01102

Enfermaría comunitaria II/V53G140V01206